

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

Het is een naar en pijnlijk tijdsbeeld dat de UvA studenten zo wantrouwt

ScienceGuide, 5 juni 2020

Nieuws | de redactie

<https://www.scienceguide.nl/2020/06/het-is-een-naar-en-pijnlijk-tijdsbeeld-dat-de-uva-studenten-zo-wantrouwt/>

Omdat studenten nu eenmaal fraude plegen moet de UvA wel gebruikmaken van online proctoring. Dat was het verweer van de universiteit tijdens een kort geding, aangespannen door studenten, om per direct te stoppen met online proctoring.

Sinds de uitbraak van de Coronacrisis zijn veel hogescholen en universiteiten in allerijl overgegaan op online proctoring bij tentamens, zo ook de UvA. De Centrale Studententraad ziet niets in deze vergaande vorm van surveillance op afstand en wil dat er een verbod komt om tentamens af te leggen met het gebruik van het programma Proctorio.

De Centrale Studententraad van de UvA had hiervoor een kort geding aangespannen bij de rechtbank van Amsterdam, die donderdag zitting hield. Alhoewel de rechter de partijen aanvankelijk vroeg er alsnog samen uit te komen gaven de studenten te kennen een uitspraak te willen. Die uitspraak wordt donderdag aanstaande verwacht.

Volgens de wet mag dit niet

De kern van het betoog dat werd gehouden door de advocaat van de studenten is dat het volgens de Wet op het Hoger Onderwijs (WHW) niet mogelijk is om op deze manier tentamens af te nemen. Het Onderwijs- en Examenreglement (OER) staat namelijk niet toe dat er een andere manier van tentaminering mag plaatsvinden zonder dat dit wordt vastgelegd in de OER, met instemming van studenten.

De advocaten van de UvA stelde daar tegenover dat studenten niet ontvankelijk zijn voor de rechter. Zij kunnen immers gewoon via de reguliere interne beroepscommissie van de UvA, en desnoods later bij de landelijke Commissie Beroep Hoger Onderwijs (CBHO), bezwaar maken tegen het besluit van de UvA om deze software te gebruiken.

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

Studenten gaan hier niet over

Bovendien, zo luidde het verweer van de UvA, gaat de OER over de wijze van tentaminering en niet over de manier waarop surveillance wordt toegepast. Kortom, de UvA hoeft helemaal geen instemming te vragen van de studentenmedezeggenschap, zo stelden de advocaten van het kantoor Pels Rijcken.

In het Servicedocument dat OCW heeft opgesteld staat dat het niet is toegestaan om op locatie tentamens af te nemen. De UvA gebruikt wel alternatieven, zoals open boek tentamens, essays, mondelinge tentamens, maar dit is volgens de instelling niet mogelijk bij vakken met veel studenten waarbij kennisreproductie centraal staat en waar een hoog frauderisico bestaat. "Het is evident dat als er geen gebruik kan worden gemaakt van deze software er op grote schaal kan en ook wordt gefraudeerd," zo zeiden de advocaten van de UvA.

De advocaat van de studenten zei dat er ook genoeg alternatieven zijn, want een aantal andere hogescholen en universiteiten hebben aangegeven geen gebruik te maken van dergelijke software. Bovendien is het vanaf 15 juni weer toegestaan door de regering om op de onderwijsinstelling tentamens af te nemen.

Inbreuk op de privacy

De advocaten van de studenten wezen er op hun beurt op dat het gebruik van het programma Proctorio een inbreuk op de privacy is van studenten. Met behulp van het programma moet een scan gemaakt worden van de (privé)ruimte om vast te stellen of er geen andere personen in de ruimte zijn. Ook volgt het programma oogbewegingen en maakt geluidsopnamen. De vergaarde data wordt geanalyseerd om eventuele fraude vast te kunnen stellen.

De advocaten van de UvA weerlegden dit door dieper in te gaan op de exacte werking van de software. "Studenten worden niet live gevolgd, er wordt geen gebruikgemaakt van eye tracking," stelde de advocaat in het verweer. Volgens de UvA worden er geen biometrische gegevens vastgelegd, "alleen de hoofdbewegingen worden geregistreerd."

Ook vanaf 15 juni moet het op afstand vanwege het OV

Op de vraag van de rechter hoelang de UvA hiermee doorgaat stelde een medewerker dat dit helemaal afhangt van de omstandigheden rondom corona. "We zijn afhankelijk van de maatregelen die de overheid ons oplegt. Dat kan aan verandering onderhevig zijn. Ook vanaf 15 juni is het niet mogelijk om studenten weer allemaal op de UvA tentamens af te laten leggen omdat er nog ernstige restricties zijn met het openbaar vervoer."

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

De UvA stelde bovendien de dat de Erasmus Universiteit gebruik maakt van deze software, als ook de Universiteit van Tilburg, Universiteit Leiden en ook internationaal is dit een gangbare manier van tentaminering. "De Amerikaanse topuniversiteit Harvard doet het ook. Dus van de UvA kan niet verwacht worden dat ze naar alternatieven zoeken."

We hebben serieuze opstartproblemen gehad

De rechter vroeg tijdens de zitting ook aan medewerkers van de UvA hoe de online proctoring tot nu toe eigenlijk verloopt. Deze wisten te melden dat er inmiddels een kleine 30 tentamens zijn afgenomen op deze manier. "We hebben serieuze opstartproblemen gehad in vergelijking met andere instellingen. Er waren technische problemen, zodat er alternatieve tentamens gemaakt moesten worden en studenten zijn gedupeerd. Er zijn incidenten geweest waarbij studenten uit het systeem werden gegooid, maar de afgelopen dagen zijn er geen problemen meer geweest."

Op het totaal van het grote aantal tentamens dat een instelling als de UvA in de regel afneemt in deze periode gaat het dus om een kleine minderheid. Volgens medewerkers gaat het alleen om de tentamens waar geen andere oplossingen voor te vinden zijn. "Het zijn ook voornamelijk grote bachelortentamens met basiskennis toetsten, daar kunnen wij geen alternatief voor vinden."

Studenten stelden voor om als alternatief te werken met een anti-fraudeverklaring. Een medewerker van de UvA vindt dat geen verstandige oplossing. "Wij hebben gekozen voor deze oplossing ook vanwege fraudebestrijding, een enkele verklaring lijkt ons echt onvoldoende. De studenten moeten het vertrouwen hebben dat hun diploma iets waard is. Helaas is het van alle tijden dat studenten frauderen en daar zijn nu ook specifieke aanwijzingen voor."

Het woord vertrouwen alleen maar in negatieve zin

De advocaten van de studenten stelden daar tegenover dat het een kwestie van vertrouwen is: "Wij moeten elkaar vertrouwen als student en universiteit. Ik heb het woord vertrouwen eigenlijk alleen maar in negatieve zin gehoord, in de zin van wantrouwen. Ik vind dat een hele nare en enge toestand. Het geeft ook iets weer van ons tijdsbeeld. Ik vind dat deze discussie ook in dat tijdsbeeld geplaatst moet worden."

Volgens de advocaten van de studenten kan dit ook anders, zo bewijst het voortgezet onderwijs. "Vandaag is ook de heugelijke dag dat heel veel eindexamenkandidaten zonder eindexamen te doen toch het diploma krijgen, juist vanwege dat vertrouwen."

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

Wij voelen ons weggezet door de UvA

Aan het einde van de zitting probeerde de rechter beide partijen nog bij elkaar te brengen. Ze kregen de gelegenheid om buiten de rechtszaal tot overeenstemming te komen. Na 20 minuten overleg bleek dit geen vruchtbare route.

De voorzitter van de Centrale Studentenraad, Pjotr van der Jagt zei daarover in een toelichting. "Er is een petitie ondertekend door 4000 studenten op de UvA. En in het hele land zijn studenten bezorgd over hun privacy. Als zoveel studenten daar ophef over maken dan moeten wij daar iets mee. Wij hebben geprobeerd de UvA duidelijk te maken dat dit heel belangrijk is en dat privacy niet iets lichtvoetigs is."

Wij moeten onze studenten beschermen

"Heel veel studenten voelen zich hier niet prettig bij, zei Van der Jagt. "Dat gecombineerd met het feit dat wij hebben geprobeerd om informatie te krijgen over wat er gebeurt met de gegevens. Tot deze rechtszaak hebben we niet de documentatie gekregen waar wij om hebben gevraagd. Wij voelen ons weggezet door de UvA. Wij moeten onze studenten beschermen, daarom is een vonnis het beste voor alle studenten."

De rechter zei daarover: "Dit is een heel helder standpunt. Ik vind het heel mooi hoe je dit hebt verwoord. Dit betekent dat er een vonnis gaat komen." Studenten willen het liefst meteen een uitspraak, maar dat is niet mogelijk volgens de rechter. "Wat er voorgelegd is, is niet iets waarvan ik zeg daar kan ik meteen een beslissing over nemen. Er is nu geen sprake van zo'n flagrante schending van het medezeggenschap- of privacyrecht, zodat ik daar nu meteen een uitspraak kan doen. Volgende week donderdag ga ik vonnis wijzen. De tentamens kunnen tot die tijd doorgaan. Dat wil niet zeggen dat ik volgende week niet zeg dat er een verbod komt. Daarom moet ik mij nu goed gaan verdiepen in deze zaak."